XXXIII. *Item* ex Concilio Aurelianensi, *c.* 3. [imò ex Nov. 52. apud Julianum Antecess. an. 537. *Constantinopoli.*]

In privatis Oratoriis licet orare, sed non Missam celebrare.

[c] Burch. *l.* 3. *c.* 86. Ivo, *p.*3. *c.*76. Pann. *l.* 2. *c.* 39.

UNicuique [c] fidelium in Domo sua Oratorium licet habere, & ibi orare: Missas autem ibi celebrare non licet.

¶ Corr. Rom.] Burchardus etiam, & Ivo citant ex Concilio Aurelianensi. Ipsa quidem sententia habetur in Capitularibus, *l.* 5. *c.* 230. & *lib.* 6. *c.* 101. & *novellâ* 58. apud Julianum Antecessorem, *in extremo.*

XXXIV. *Item* ex sexta Synodo, *c.* 31. [an. 692. *ibid.*]

In privatis Oratoriis absque consensu Episcopi nullus ministrare præsumat.

CLericos, qui miniſtrant, vel baptizant in Oratoriis, quæ intra domos ſunt, cum conſenſu Epiſcopi loci hoc facere præcipimus. Si quis verò hoc non obſervaverit; deponatur.

XXXV. *Item* ex Concilio Agathensi, *c.* 21. [an. 506. *in Gallia.*]

Qui extra parochias habent Oratoria, bis diebus ad parochias redire cogantur.

[f] Ivo, *p.*4. *c.*9. [g] *al.* teneat. [h] *al.* teneant. [i] *al.* facere, aut tenere.

SI quis etiam [f] extra parochias, quibus legitimus eſt ordinariuſque conventus, Oratorium in agro habere voluerit; reliquis Feſtivitatibus, ut ibi Miſſas audiat [g 15], propter fatigationem familiæ, juſta ordinatione [16] permittimus. Paſcha verò, Natali [17] Domini, Epiphaniâ Domini, Aſcenſione Domini, Pentecoſte, & Natali ſancti Joannis Baptiſtæ, & ſi qui maximi dies in Feſtivitatibus habentur, non niſi in civitatibus, aut in parochiis audiant [h]. Clerici verò, ſi qui in Feſtivitatibus, quæs ſuprà diximus (niſi jubente, aut permittente Epiſcopo) Miſſas celebrare [i 18] voluerint, communione priventur [19].

¶ Pith. [15] *Audiat.*] 3. V. C. *teneat.*

[16] *Juſta ordinatione.*] V. C. *juxta ordinationem.*

[17] *Natali, &c.*] 3. V. C. *Natale Domini, Epiphaniam, Aſcenſionem Domini, Pentecoſten, & Natale ſancti Joannis Baptiſtæ, vel ſi quæ maximæ dies &c. in parochiis teneant.*

[18] *Celebrare.*] 2. V. C. *facere aut tenere.*

[19] *Priventur.*] 3. V. C. *pellantur.*

XXXVI. *Item* Augustinus. [fortè c. an. 400. *in Africa.*]

Quibus ex causis loca Sanctorum mutanda sint.

[9. *Pars.*] [k] Anſel. *l.* 5. *c.* 16. Burch. *l.* 3. *c.* 90. Ivo, *p.*3. *c.*80. Pann. *l.* 2. *c.* 38.

TRibus [k] ex cauſis loca Sanctorum tranſmutanda ſunt. Prima, cùm neceſſitas perſecutorum loca eorum gravaverit. Secunda, cùm difficultas locorum fuerit. Tertia, cùm Malorum ſocietate gravantur.

XXXVII. *Item* ex Concilio Moguntinensi I. *c.* 51. [an. 813. *in Germania.*]

Quando alicui corpora Sanctorum de loco ad locum transferre non licet.

[l] Burch. *l.* 3. *c.* 232. Ivo, *p.* 3. *c.* 273. Pann. *l.* 2. *c.* 36.

COrpora [l] Sanctorum de loco ad locum nullus transferre præſumat ſine conſilio Principis, vel Epiſcoporum, ſanctæque Synodi licentiâ.

XXXVIII. *Item* Hyginus Papa. [fortè c. an. 154. *Romæ.*]

In uſus Laicorum non converti licet ligna Eccleſiæ dedicatæ.

[10. *Pars.*] [m] Polyc. *l.* 3. *tit.* 16. Anſel. *l.* 5. *c.* 17. Burch. *l.* 3. *c.* 39. Ivo, *p.*3. *c.*44. Pann. *l.* 2. *c.* 16. [n] *al.* monaſterium. [o] *al.* opera.

LIgna [m] Eccleſiæ dedicatæ [α] non debent ad aliud opus jungi, niſi ad aliam Eccleſiam: vel igni ſunt comburenda, vel ad profectum in Monaſterio [n] fratribus: in Laicorum verò uſum [o] non debent admitti.

¶ Corr. Rom. *α Dedicatæ.*] Antea legebatur & hic, & in Rubrica, *dedicata.* Emendatum eſt hoc, ſicut & alia nonnulla ex vetuſtis exemplaribus, Burchardo, & Ivone, qui etiam Caput hoc citant ex decretis Hygini.

XXXIX. *Item* Clemens Papa Jacobo Hieroſolymitano Epiſcopo, *Epiſt.* 2. [fortè c. an. 68. *Romæ in Hieroſolymam.*]

Veſtimenta ſacra, & vaſa præ vetuſtate conſumpta incendantur, & cineres in loca occulta projiciantur.

[p] Polyc. *l.* 3. *tit.* 16. Burch. *l.* 3. *c.* 216. Ivo, *p.*2. *c.*66. & *p.* 3. *c.* 266. [q] *al.* cantara. [r] *al.* Sanctuario. [s] tranſitus habeatur.

ALtaris [p] palla, cathedra [q], candelabrum, & velum, ſi fuerint vetuſtate conſumpta, incendio dentur: quia non licet ea, quæ in ſacrario [r] fuerint, malè tractari: ſed incendio univerſa tradantur. Cineres quoque eorum in Baptiſterium inferantur: ubi nullus tranſitum habeat [s]: aut in pariete, aut in foſſis pavimentorum jactentur, ne introeuntium pedibus inquinentur.

XL. Idem ibidem. [fortè c. an. 68. *Româ Hieroſolymam.*]

Mortui non obvoluantur veſtimentis altaris.

[t] *Abeſt ab orig.*

NEmo per ignorantiam Clericus Mortuum credat obvolvendum, aut Diaconus ſcapulas operire velit Pallâ, quæ fuit in altari, aut certè, quæ Diacono [t] data eſt in menſam Domini. Qui hæc fecerit, vel leviter, quaſi nihil, & negligenter habuerit Divina myſteria; Diaconus triennio, ſexque menſibus à Dominico erit alienus altari, gravi percuſſus anathemate. Quòd ſi Clericum Presbyter non commonuerit; decem annis, & ſex [u] menſibus excommunicatus ſit: propterea quòd de Dominicis Sacramentis ſubjecta ſibi non amoverit [x] miniſteria: & poſteà cum grandi humilitate matri reconcilietur Eccleſiæ. §. 1. Pallas verò [y], & vela Sanctuarii, ſi ſordidata fuerint miniſterio, Diaconi cum humilibus Miniſtris intra Sanctuarium lavent, non ejicientes foràs à ſacrario: & velamina Dominicæ menſæ abluant: ne fortè pulvis Dominici corporis malè decidat *α*. Sindonem verò non foris abluant: & erit hæc operanti peccatum. Idcircò intra ſacrarium Miniſtris præcipimus hæc ſancta cum diligentia cuſtodire. Sanè pelvis nova comparetur, & præter hoc nil aliud tangat. Sed nec ipſa pelvis velis apponatur lavandis, niſi quæ ad Dominici altaris cultum pertinent. Pallæ altaris ſolæ in ea laventur; & in alia, vela januarum. §. 2. De velis autem januarum cura ſit Oſtiariis ex admonitione Majorum: ne quis negligens, aut ignarus, ad velum januæ domûs Domini manus incognitè [z] tergat: ſed ſtatim coërcitus diſcat omnis homo, quia velum atrii domûs Domini ſanctum eſt.

[u] *al.* quinque. [x] *al.* commonuerit. [y] Burch. *l.* 3. *c.* 216. Ivo, *p.* 3. *c.* 266. [z] *al.* incondite.

¶ Corr. Rom. *α Decidat.*] In originali eſt, *decidat à ſindone foris abluta.* Sed Gloſſa obſtitit, ne mutaretur. Multa autem alia non minimi ponderis ſunt ex ipſo originali emendata.

XLI. *Item* Sixtus Papa, *Epiſt.* 2. [fortè an. 137. *Româ ad omnes Epiſcopos.*]

Sacra vaſa non niſi à ſacratis contrectentur hominibus.

[a] Polyc. *l.* 3. *tit.* 9. Burch. *l.* 3. *c.* 214. Ivo, *p.* 3. *c.* 264. & *p.* 2. *c.* 70.

IN ſancta [a] hac Apoſtolica Sede ſtatutum eſt, ut ſacra vaſa non ab aliis, quàm à ſacratis, Dominóque dicatis contrectentur hominibus. Indignum *α* enim valdè eſt, ut ſacra Domini vaſa quæcumque ſint, humanis uſibus ſerviant; aut ab aliis, quàm à Domino famulantibus, eique dicatis tractentur viris: ne pro talibus præſumptionibus iratus Dominus plagas imponat populo ſuo; & hi etiam, qui non peccaverint, mala patiantur, aut pereant; quia perit juſtus ſæpiſſimè pro impio.

¶ Corr. Rom. *α Indignum.*] Addita ſunt hæc uſque ad verſ. *viris*, itémque alia nonnulla ex originali, Burchardo, & Ivone.

XLII. *Item* Stephanus Epiſcopus familiari amico Hilario, *Epiſt.* 1. *c.* 3. [an. 255. *Romæ.*]

Non niſi à ſacratis hominibus veſtimenta ſacrata ſerventur [b].

[b] *al.* ſervantur. [c] Polyc. *l.* 3. *tit.* 16. Anſel. *l.* 5. *c.* 29. Ivo, *p.*2. *c.*74. *Summatim relatum eſt.* [d] *Dan.* 5.

VEſtimenta [c] Eccleſiaſtica, quibus Domino miniſtratur, & ſacrata debent eſſe, & honeſta: quibus, aliis in uſibus non debent frui, quàm in Eccleſiaſticis, & Deo dignis officiis: quæ nec ab aliis debent contingi, aut ferri, niſi à ſacratis hominibus: ne ultio, quæ Balthaſar Regem [d] percuſſit, ſuper hæc tranſgredientes, & talia præſumentes veniat, & corruere eos faciat ad ima.

XLIII. *Item* ex Concilio Aurelianensi [e], [imò Arvernenſi *c.* 7. an. 535. *in Gallia.*]

Divina miniſteria Nuptiarum non præſtentur ornatibus.

[e] *al.* Arvernenſi. [f] Polyc. *l.* 3. *tit.* 24. Burch. *l.* 3. *c.* 108. Ivo, *p.* 2. *c.* 147. Pann. *l.* 1. *c.* 163. [g] *al.* miniſterii.

AD [20] Nuptiarum [f] ornatum Divina miniſteria non [21] præſtentur: ne [22] dum improboratum contactu, pompáque [23] ſecularis luxuriæ polluuntur, ad officia ſacri myſterii [g] videantur indigna.

¶ Pith. [20] *Ad.*] V. C. *Ne ad.*

[21] *Non.*] Delet V. C.

[22] *Ne.*] V. C. *&.*

[23] *Pompáque.*] V. C. *pompâ.*

XLIV. *Item* ex Concilio Triburiensi [24], *c.* 18. [an. 895. *in Germania.*]

In ligneis vaſculis Dominici corporis, & ſanguinis Sacramenta non ſunt celebranda.

[11. *Part.*] [h] Burch. *l.* 3. *c.* 223. Ivo, *p.* 3. *c.* 282.

VAſa [h 25], in quibus ſacroſancta conficiuntur Myſteria, calices ſunt, & patenæ: de quibus Bonifacius Martyr, & Epiſcopus interrogatus, ſi liceret in vaſculis ligneis Sacramenta conficere, reſpondit: quondam Sacerdotes aurei ligneis calicibus utebantur; nunc è contrario lignei Sacerdotes aureis utuntur calicibus. Zepherinus XVI. Romanus Epiſcopus patenis vitreis Miſſas celebrari conſtituit. Tumdeinde Urbanus Papa omnia miniſteria ſacra fecit argentea. In hoc enim, ſicut & in reliquis cultibus magis & magis per incrementa temporum decus ſuccrevit Eccleſiarum. Noſtris enim diebus, qui ſervi patriſfamilias ſumus, ne decus matris Eccleſiæ imminuatur, ſed magis cumuletur, & amplificetur; ſtatuimus, ut deinceps nullus Sacerdos ſacrum myſterium corporis, & ſanguinis Domini noſtri Jeſu Chriſti in ligneis vaſculis ullo modo conficere præſumat: ne unde placari debet, inde irafcatur Deus.

¶ Pith. [24] *Triburienſi.*] Add. V. C. *cui interfuit Rex Arnulfus.*

[25] *Vaſa.*] Walafrid. Strabo *c.* 24. Vigner. *tom.* 2. *p.* 14. ex Hieron.

XLV. *Item* ex Concilio Remensi *c.* 6. [fortè an. 813. *in Gallia.*]

Ex qua materia calix cum patena fieri debeat.

[i] Anſel. *l.* 1. *c.* 91. & *l.* 9. *c.* 5. Burch. *l.* 3. *c.* 96. Ivo, *p.* 2. *c.* 131. Pann. *l.* 1. *c.* 161.

UT calix [i 26] Domini cum patena, ſi non ex auro, omnino ex argento fiat. & *infrà.* §. 1. Si quis autem tam pauper eſt, ſaltem vel ſtanneum calicem habeat.

§. 2. De ære, aut orichalco non fiat calix: quia ob vini virtutem æruginem parit, quæ vomitum provocat.

§. 3. Nullus autem in ligneo, aut vitreo calice præſumat Miſſam cantare.

¶ Pith. [26] *Ut calix.*] Antonin. *c.* 2. *de Innocentio III.*

XLVI. *Item* ex Epistola Euſebii Papæ, & Silveſtri [k]. [*c.* an. 310. & an. 324. *Romæ.*]

Non in ſerico panno, ſed puro linteo ſacrificium conſecretur altaris.

[k] Silveſter in epilogo Conc. Rom. Idem in Pontificali. [l] *al.* Conſultu. [m] Polyc. *l.* 3. *tit.* 9. Anſel. *l.* 9. *c.* 2. Burch. *l.* 3. *c.* 99. Ivo, *p.* 2. *c.* 134. Pann. *l.* 1. *c.* 162. [n] *Marc.* 15. *Luc.* 23. *Pars.* 12. *Gal.* 1.

CONſulto [l 27] omnium [m] ſtatuimus, ut ſacrificium altaris non in ſerico panno, aut tinćto quiſquam celebrare præſumat: ſed in puro lintéo ab Epiſcopo conſecrato, terreno ſcilicet lino procreato, atque contexto: ſicut corpus Domini noſtri Jeſu Chriſti in ſindone [n] lineâ mundâ ſepultum fuit.

¶ Pith. [27] *Conſulto.*] Walafrid. Strab. *p.* 559.

XLVII. *Item* ex sexta Synodo, *c.* 32. [an. 692. *Conſtantinopoli.*]

A quibus fuerit tradita Miſſarum celebratio.

[o] Polyc. *l.* 3. *tit.* 9. Burch. *l.* 3. *c.* 214. Ivo, *p.* 3. *c.* 264. & *p.* 2. *c.* 70.

JAcobus frater Domini [o] ſecundùm carnem, cui primùm credita eſt Hieroſolymitana Eccleſia, & Baſilius Cæſarienſis Epiſcopus, cujus claritas per totum Orbem circumfulſit, in ſcripturis addiderunt *α* nobis Miſſæ celebrationem.

¶ Corr. Rom. *α In Scripturis addiderunt.*] Græcè eſt, ἐγγεγράφως τὴν μυστικὴν ἡμῖν ἱερουργίαν παραδεδώκοτες, ὅταν τελειῶσι τὴν θείαν λειτουργίαν οἱ ἅγιοι, τὸ οἶνον τὸ ἱερὸν ποτήριον ἐκδεδώκασιν, id eſt, *qui in ſcriptis tradiderunt nobis myſticum ſacrificium; hoc modo in Divina liturgia ſacrum poculum ex aqua, & vino conficiendum ediderunt.* Sed nihil mutatum eſt, tum ob Gloſſam, tum quoniam Collector de induſtria videtur ſummatim retuliſſe. Abeſt autem hoc Caput ab aliquot vetuſtis exemplaribus.

XLVIII. *Item* Telesphorus Papa VII. à Petro, in Epiſtola ad omnes, *c.* 2 [p]. [fortè an. 145. *Romæ.*]

Quæ horâ ſunt Miſſarum ſolennia celebranda.

[p] Beda *in Martyr. menſ. Septemb.* Concor. Conc. Aurelian. III. *c.* 14. [13. *Pars.*] [q] Polyc. *l.* 3. *tit.* 15. Anſel. *l.* 7. *c.* 174. Burch. *l.* 3. *c.* 63. Ivo, *p.* 2. *c.* 71. & *p.* 3. *c.* 65. Pann. *l.* 2. *c.* 40. [r] *al.* altiſſimis. [s] *Marc.* 15. [t] *Act.* 2. [u] Concor. Concilii [q] Carth. tertii *c.* 29. 14. *Parſ.* [x] Anſel. *l.* 9. *c.* 3.

NOne [q 28] ſancta Nativitatis Domini Salvatoris Miſſas celebrent Presbyteri, & hymnum Angelicum in illis ſolenniter decantent: quoniam & eadem nocte ab Angelo Paſtoribus nuntiatus eſt. & *infrà.* Et ſubitò facta eſt cum Angelo multitudo militiæ Cæleſtis laudantium Deum, & dicentium: *Gloria in excelſis* [r 29] *Deo, & in terra pax hominibus bonæ voluntatis.* Reliquis verò temporibus Miſſarum celebrationes ante horam diei tertiam minimè ſunt celebrandæ: quia & eâdem horâ [s] Dominus crucifixus eſt, & ſuper Apoſtolos Spiritus Sanctus deſcendiſſe legitur [t].

¶ Pith. [28] *Nocte.*] Walafrid. *c.* 23. Amalar. *c.* 41. 42. Caſſand. *p.* 103.

[29] *Excelſis.*] V. C. *altiſſimis.*

XLIX. *Item* ex Concilio Africano, *c.* 8 [u]. [an. 424. *in Africa.*]

Non niſi à jejunis hominibus Sacramenta celebrentur altaris.

[15. *Pars.*] [y] Polyc. *ibid.* Burch. *l.* 13. *c.* 12. Ivo, *p.* 4. *c.* 45. Pann. *l.* 2. *c.* 184. [z] *al.* manducare. [a] *al.* abſolvere debet.

SAcramenta [x] altaris non niſi à jejunis hominibus celebrentur, excepto uno [30] die anniverſario, quo Cœna Domini celebratur. Nam ſi aliquorum pomeridiano tempore defunctorum ſive Epiſcoporum, ſive ceterorum commendatio facienda eſt: ſolis orationibus fiat; ſi illi, qui faciunt, jam pranſi inveniantur.

¶ Pith. [30] *Uno.*] Delet unus V. C. ſed eſt in aliis.

L. *Item* ex Concilio Cabilonensi. [imò ex Capit. Theodulphi *c.* 39. an. 797. *in Gallia.*]

Ante Miſſarum ſolennia circa horam nonam decantata, in Quadrageſima comedere non licet.

[y] Olent plures, qui ſe jejunare putant, in Quadrageſima, mox ut ſignum audierint ad horam nonam, comedere [z]. Qui nullatenus jejunare credendi ſunt, ſi antè manducaverint, quàm Veſpertinum celebretur officium. Concurrendum eſt enim ad Miſſas, & auditis Miſſarum ſolenniibus, & Veſpertinis officiis, & largitis eleëmoſynis ad cibum accedendum eſt. Si verò aliquis neceſſitate conſtrictus fuerit, ut ad Miſſam venire non valeat; æſtimatâ Veſpertinâ horâ, completa oratione ſua jejunium ſolvat [a].

¶ Corr. Rom.] Sic etiam citat Ivo, & Pannormia: Burchardus autem ex decretis Silverii Papæ: Polycarpus ex Euſebio. Habetur in Capitulis Theodulphi Aurelianenſis Epiſcopi, *c.* 39.

[α] Gratian. „ 16. *Part.*

IN jejuniis etiam quatuor temporum circa Veſpertinas ho-

ras, in Sabbato verò ſancto circa noctis initium Miſſarum ſolennia ſunt celebranda. Unde Leo Epiſcopus [b]: [Quod à Patribus noſtris.] Item Gelaſius: [Ordinationes Presbyterorum. [Item Pelagius [c] [Dilectionis tuæ reſcripta.] Require *in tractatu Ordinandorum.* In prima[α] quoque parte diei, Miſſarum ſolennia non incongruè celebrantur. Unde

[α] Habetur in Capitulis Theodulphi, *c. ult.* Polyc. *l.* 3. *tit.* 16. Burch. *l.* 2. *c.* 54. Ivo, *p.* 2. *c.* 119. [h] *al.* per.

[b] Sup. *diſt.* 75. [c] Sup. *diſt.* 76.

LI. Leo Papa Dioſcoro Alexandrino Epiſcopo, *Epiſt.* 79. al. 81. *c.* 2. [an. 445. *Româ in Ægyptum.*]

Etiam prima parte diei Miſſas celebrare licet.

[d] Burch. *l.* 3. *c.* 228. Ivo, *p.* 2. *c.* 87. & *p.* 3. *c.* 268.

NEceſſe eſt [d] autem, ut quædam populi pars ſua devotione privetur; ſi unius tantùm Miſſæ, more ſervato, ſacrificium offerre non poſſint; niſi qui prima diei parte convenerint. Studioſè ergo Dilectionem tuam, & familiariter admonemus, ut quod noſtræ conſuetudini ex forma paternæ Traditionis inſedit, tua quoque cura non negligat, ut per omnia nobis & fide, & actibus congruamus. Propter quod remeanti filio noſtro Poſſidonio Presbytero hanc ad Fraternitatem tuam Epiſtolam dedimus perferendam: qui in noſtris proceſſionibus, atque actionibus [e] frequenter interfuit, & toties ad nos miſſus, quid in omnibus Apoſtolicæ Sedis [α] autoritas teneret, agnovit.

[e] *al.* ordinationibus.

¶ Corr. Rom. *α Apoſtolicæ Sedis.*] In Epiſtola ipſa legitur, *quid in omnibus Apoſtolicæ autoritatis teneremus.* Sed omnes Gratiani codices, & Ivo concordant.

LII. *Item* Augustinus [f]. [imò ex Capit. Theodulphi *c.* 45. & *ult.* an. 797. *in Gallia.*]

Miſſæ peculiares non ſunt in publico cantandæ.

[f] *al.* Gregorius.

ET hoc [g 31] attendendum eſt, ut Miſſæ peculiares, quæ per dies ſolennes à Sacerdotibus fiunt, non ita in publico fiant, ut propter [h] eas populus à publicis Miſſarum ſolennibus, quæ horâ tertiâ canonicè fiunt, abſtrahatur. & *infrà.* Sed Sacerdotes, qui in circuitu urbis, aut in eadem urbe ſunt, & populus in unum ad Miſſarum publicam celebrationem conveniant, exceptis *α* Deo ſacratis feminis, quibus mos eſt ad publicum non egredi, ſed cluſtris Monaſterii contineri.

[g] Habetur in Capitulis Theodulphi, *c. ult.* Polyc. *l.* 3. *tit.* 16. Burch. *l.* 2. *c.* 54. Ivo, *p.* 2. *c.* 119. [h] *al.* per.

¶ Corr. Rom. *α Exceptis.*] Hæc uſque ad finem addita ſunt ex Theodulpho, Burchardo, & Ivone: apud quos poſſunt etiam legi alia, quæ poſt verſ. *abſtrahatur*, à Gratiano ſunt omiſſa.

¶ Pith. [31] *Et hoc.*] Caſſand. *Liturg. p.* 96. ex libro Capitulari Gregorii *cap.* 96.

LIII. *Item* Alexander II. [fortè c. an. 1065. *Romæ.*]

Quot Miſſas in die Sacerdoti celebrare licet.

[17. *Parſ.*] [i] Vide Valfridum Strabonem, *c.* 2: Ivo, *p.* 2. *c.* 81. [k] *al.* oblationibus.

SUfficit [i] Sacerdoti unam Miſſam in die una celebrare: quia Chriſtus ſemel paſſus eſt, & totum Mundum redemit. Non modica res eſt unam Miſſam facere; & valdè felix eſt, qui unam dignè celebrare poteſt. Quidam tamen pro Defunctis unam faciunt, & alteram de die, ſi neceſſe fuerit. Qui verò pro pecuniis, aut adulationibus [k] Secularium una die præſumunt plures facere Miſſas; non æſtimo evadere damnationem.

LIV. *Item* ex Concilio Toletano IV. *c.* 12. [an. 633. *in Hiſpania.*]

Ex Salvatoris, & Apoſtolorum docemur exemplo hymnos cantare.

[18. *Parſ.*] [l] Polyc. *l.* 3. *tit.* 22. [m] *Matth.* 26. *Eph.* 5.

DE hymnis [l] canendis, & Salvatoris, & Apoſtolorum habemus exemplum. Nam & ipſe Dominus hymnum dixiſſe perhibetur, Matthæo Evangeliſta atteſtante [m]: *Et hymno dicto exierunt in Montem Oliveti.* Et Paulus Apoſtolus ad Epheſios ſcribit, dicens [n]: *Implemini Spiritu Sancto, loquentes vobiſmetipſis in pſalmis, & hymnis, & canticis ſpiritualibus.* Et quia nonnulli hymni humano ſtudio in laudem Dei, atque Apoſtolorum, & Martyrum triumphos compoſiti eſſe noſcuntur; ſicut hi, quos beatiſſimi Doctores Hilarius, atque Ambroſius ediderunt, quos tamen quidam ſpecialiter reprobant, pro eo, quòd de Scripturis ſanctorum Canonum, vel Apoſtolica traditione non exiſtunt: reſpuant ergo & illum hymnum ab homitibus compoſitum, quem quotidie publico, privatóque officio in fine omnium Pſalmorum dicimus: [Gloria, & honor Patri, & Filio, & Spiritui Sancto, in ſecula ſeculorum, Amen.] Nam & ille hymnus, quem nato in carne Chriſto Angeli cecinerunt [o]: *Gloria in excelſis Deo, & in terra pax hominibus bonæ voluntatis*, & reliqua, quæ ibi ſequuntur, Eccleſiaſtici Doctores compoſuerunt. Ergo nec ipſi in Eccleſiis canendi ſunt, quia in ſanctarum Scripturarum libris non inveniuntur? Componuntur Miſſæ, ſive preces, vel orationes ſeu commendationes, ſeu manûs impoſitiones: ex quibus, ſi nulla decantentur in Eccleſia, vacant officia omnia Eccleſiaſtica. Admonet hæc fieri, atque hortatur Timotheum Apoſtolus, dicens [p]: *Obſecro igitur primùm fieri obſecrationes, orationes, poſtulationes, gratiarum actiones pro omnibus hominibus, pro Regibus, & pro omnibus, qui in ſublimitate ſunt.* Sicut ergo orationes, ita & hymnos in laudem Dei compoſitos nullus noſtrûm ulteriùs improbet: ſed pari modo in Gallicia, Hiſpaniáque

[n] *Eph.* 5: [o] *Luc.* 2. [p] 1. *Tim.* 2.